

Sygn. akt *III Ca 1354/19*

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 10 czerwca 2021 roku

Sąd Okręgowy w Gliwicach Wydział III Cywilny Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący – Sędzia Sądu Okręgowego Marcin Rak

Sędziowie: Sądu Okręgowego Roman Troll

Sądu Okręgowego Beata Majewska - Czajkowska

po rozpoznaniu 10 czerwca 2021 roku w G.

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa (...) **Spółki Akcyjnej w B.**

przeciwko **E. K.**

o zapłatę

na skutek apelacji obu stron

od wyroku Sądu Rejonowego w Rudzie Śląskiej

z 28 maja 2019 roku, sygn. akt I C 2064/17

1. z apelacji obu stron zmienia zaskarżony wyrok:

a) **w punktach 1. i 2. (pierwszym i drugim) o tyle, że utrzymuje oznaczony tam wyrok zaoczny w mocy w części dotyczącej 9.208,79 zł (dziewięć tysięcy dwieście osiem złotych i siedemdziesiąt dziewięć groszy) z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od 7 czerwca 2017 roku, a w pozostałej części wyrok zaoczny uchyla i oddala powództwo;**

b) **w punkcie 4. (czwartym) w ten sposób, że znosi wzajemnie między stronami koszty procesu;**

2. oddala apelację powódki w pozostałej części;

3. zasądza od powódki na rzecz pozwanej 1.645 zł (tysiąc sześćset czterdzieści pięć złotych) z tytułu zwrotu kosztów postępowania odwoławczego;

4. nakazuje pobrać od powódki na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Rudzie Śląskiej 500 zł (pięćset złotych) z tytułu opłaty od apelacji, od uiszczenia której pozwana była zwolniona.

SSO Beata Majewska – Czajkowska SSO Marcin Rak SSO Roman Troll

Sygn. akt *III Ca 1354/19*

UZASADNIENIE

Powódka (...) S. A. w B. domagała się zasądzenia od pozwanej E. K. 20.693,79 zł z umownymi odsetkami w wysokości dwukrotności odsetek ustawowych za opóźnienie od 7 czerwca 2017 roku oraz kosztami sporu. Dochodzona pozwem należność stanowiła roszczenie z weksla, którego pozwana w całości nie uregulowała.

Wyrokiem zaocznym z 16 listopada 2017 roku Sąd Rejonowy w Rudzie Śląskiej uwzględnił zasądził od pozwanej na rzecz powódki 20.693,79 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od 7 czerwca 2017 roku, oddalił powództwo w pozostałym zakresie oraz zasądził od pozwanej na rzecz powódki 4.652 zł z tytułu zwrotu kosztów procesu.

Pozwana wniosła skuteczny sprzeciw od tego wyroku. Domagała się oddalenia powództwa w całości i zasądzenia kosztów procesu. Zarzuciła, że weksel został przez nią wystawiony na zabezpieczenie roszczeń z umowy pożyczki kwoty 8.000 zł. Zakwestionowała wynikające z tej umowy uprawnienie powódki do żądania zapłaty, niezależnie od kwoty tego kapitału, wynagrodzenia prowizyjnego w wysokości 9.655 zł, opłaty przygotowawczej w wysokości 129 zł oraz należności w wysokości 1.700 zł za usługę określoną jako (...). Wywodziła, że postanowienia umowy są w tym zakresie abuzywne. Zarzuciła nadto, że nie otrzymała od powódki wypowiedzenia umowy i wezwania do wykupienia weksla. Zakwestionowała prawidłowość wyliczenia sumy wekslowej argumentując, że na poczet zadłużenia wpłaciła 4.823 złote.

Wyrokiem z 28 maja 2019 roku Sąd Rejonowy w Rudzie Śląskiej:

1. utrzymał w mocy wyrok zaoczny w zakresie kwoty 18.174,29 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie;
2. w pozostałej części wyrok ten uchylił i w tym zakresie powództwo oddalił;
3. przyznał od Skarbu Państwa na rzecz pełnomocnika powódki z urzędu 2.952 zł z tytułu kosztów nieopłaconej pomocy prawnej świadczonej z urzędu;
4. nie obciążył pozwanej kosztami procesu.

Wyrok ten zapadł po dokonaniu następujących ustaleń faktycznych:

Dnia 7 października 2016 roku pozwana podpisała z powódką umowę pożyczki gotówkowej nr (...). Zgodnie z postanowieniami umowy całkowita kwota do zapłaty wynosiła 24.804 zł. W związku z zawarciem umowy powódka pobrała opłatę przygotowawczą w kwocie 129 zł, wynagrodzenie prowizyjne w kwocie 9655 zł, wynagrodzenie w wysokości 1.700 zł z tytułu przyznania pożyczkobiorcy usługi (...) pakiet” (umożliwiającej modyfikację zasad spłaty zadłużenia) oraz odsetki kapitałowe. Do dyspozycji pozwanej zostało przekazane 11.500 złotych. Pożyczka miała być spłacona w 36 równych ratach po 689 złotych płatnych do 18 każdego miesiąca.

Na poczet zobowiązania z umowy pozwana uiściła na rzecz powódki łącznie 4.264 złotych, z czego 2.756 zł przed wypowiedzeniem umowy pożyczki. Po wypowiedzeniu umowy pozwana dokonała wpłaty dodatkowych kwot w łącznej wysokości 1.508 zł.

Pismem z 7 maja 2017 roku powódka wypowiedziała pozwanej umowę pożyczki i zawiadomiła o wypełnieniu weksla in blanco, podpisanego przez pozwaną.

Mając na względzie te ustalenia Sąd Rejonowy zważył, że jakkolwiek podstawą roszczeń był weksel, to w procesie podlegały badaniu podstawy prawidłowości jego wystawienia w odniesieniu do wysokości rzeczywistego zobowiązania pozwanej z umowy pożyczki. Weksel służył bowiem zabezpieczeniu wiarygodności z tej umowy.

W tym aspekcie uznał, że postanowienia umowy pożyczki powinny zostać zweryfikowane w świetle art. 385¹ k.c., to jest pod kątem ich zgodności z dobrymi obyczajami i interesem konsumenta.

Dokonując tej oceny za niedozwolone postanowienia umowne uznał zapisy dotyczące przyznania pozwanej dodatkowego pakietu (...), którego istotą było umożliwienie pozwanej w pewnym niewielkim zakresie modyfikacji

sposobu spłaty zadłużenia lecz w żadnym razie nie wpływało na jego wysokość kwoty do spłaty. Koszt tej usługi wyniósł 1.700 zł co rażąco naruszało interes konsumenta. Powódka pobrała bowiem opłatę od usługi, której jeszcze nie wykonała i której teoretycznie, wcale nie musiała wykonać, a pozwana z tej usługi nie skorzystała.

Za zasadne uznał natomiast roszczenie w pozostałej części wskazując, że pozwana otrzymała tytułem kapitału 11.500 zł, a powódka mogła skutecznie dochodzić od tej kwoty, powiększonej o koszty kredytu i odsetki, a pomniejszonej o kwoty wpłacone przez pozwaną, to jest 6 rat w okresie od listopada 2016 roku do maja 2017 roku oraz jednej wpłaty w wysokości 130 zł 24 lipca 2017 roku.

Zauważył, że odsetki umowne w wysokości 1.820 zł stanowią umowne wynagrodzenie za korzystanie przez pożyczkobiorcę ze środków finansowych, a ich stopa procentowa mieściła się w ramach maksymalnej wysokości odsetek określonej w art. 359§2# k.c.

Ocecił, że pozostałe koszty w tym opłata przygotowawcza i wynagrodzenie prowizyjne nie przekraczały pozaodsetkowych kosztów kredytu. Opłata przygotowawcza nie była wygórowana i naliczano ją jako koszt związany z przygotowaniem umowy, zgromadzeniem koniecznych dokumentów i dokonaniem weryfikacji zdolności kredytowej pożyczkobiorcy oraz uruchomieniem środków. Prowizję uznał za wynagrodzenie za udzielenie pożyczki, a zobowiązanie pożyczkobiorcy do pokrycia takich kosztów było jest niedozwolone i mieściło się w granicach wskazanych we wzorze z art. 36a ust. 1 ustawy z 12 maja 2011 roku o kredycie konsumenckim (Dz. U. z 2019 r., poz 1083 – dalej jako u.k.k.).

Wobec tego Sąd Rejonowy powództwo uznał za zasadne do kwoty 18.174,79 zł stanowiącą różnicę między 22.071,79 zł (kwotą określoną na wekslu), a 1.378 zł (kwotą wpłaconą po wezwaniu do wykupienia weksła), 130 zł (wpłatą dokonaną 24 lipca 2017 roku oraz 1.700 zł (należnością za „Twój pakiet”).

Jako proceduralną podstawę rozstrzygnięcia powołał art. 347 k.p.c.

O kosztach procesu orzekł z powołaniem na art. 102 k.p.c., zaś o kosztach nieopłaconej pomocy prawnej na 8 pkt 5 w zw. z § 4 ust. 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego z urzędu z 3 października 2016 r.

Apelację od tego wyroku wniosły obie strony.

Powódka zakwestionowała rozstrzygnięcie w punkcie 2 w części oddalającej powództwo o 2.519 zł i w punkcie 4 co do kosztów procesu zarzucając:

- błąd w ustaleniach faktycznych, że doszło do spłaty 1.378 zł po wytoczeniu powództwa, gdy miało to miejsce wcześniej i co powódka uwzględniła w pozwie;

- naruszenie art. 385¹ k.c., art. 58§2 k.c., i 36a u.k.k. – poprzez zakwestionowanie opłaty za (...), gdy nie miała ona charakteru abuzywnego, nie była sprzeczna z zasadami uczciwości kupieckiej i prawami konsumenta, była ona określona jednoznacznie i mieściła się w limicie określonym w art. 36a u.k.k., co wyłączało możliwość jej badania,

- naruszenie art. 102 k.p.c. poprzez jego zastosowanie względem pozwanej.

Formułując te zarzuty domagała się zmiany wyroku w zaskarżonej części i uwzględnienie żądań pozwu w całości, w tym zasądzenia od pozwanej kosztów procesu za obie instancje.

Pozwana zaskarżyła wyrok w części uwzględniającej żądanie o zapłatę 9.655 zł zarzucając naruszenie:

- art. 58§2 k.c. w zw. z 385¹ k.p.c. poprzez ich błędną wykładnię polegającą na przyjęciu, że zastrzeżone umową wynagrodzenie prowizyjne 9.655 zł, w sytuacji gdy kapitał postawiony do dyspozycji wynosił 11.500 zł, nie stanowiło klauzuli niedozwolonej i wiązało pozwaną;

- art. 5 k.c. poprzez jego niezastosowanie gdy powódka ukształtowała zobowiązanie w sposób sprzeczny z zasadami współzycia społecznego;

- art. 7 i 10 prawa wekslowego w zw. z art. 58 k.c.

W uzasadnieniu powoływała się na dysproporcję w kwocie pożyczki i prowizji, nie odzwierciedlającą rzeczywistych kosztów jej udzielenia, brak szczegółowej kalkulacji kwoty prowizji, obejście przepisów o odsetkach maksymalnych i nieekwiwalentność tego świadczenia.

Formułując te zarzuty domagała się oddalenia powództwa co do 9.655 zł i zasądzenia kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Pomimo zmiany stanu prawnego po dacie wydania przez Sąd Rejonowy zaskarżonego wyroku, rozpoznanie apelacji następowało w oparciu o regulacje obowiązujące przed nowelizacją dokonaną ustawą z 4 lipca 2019 roku o zmianie ustawy - Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2019 r., poz. 1469), co wynikało z art. 9 ust 4 tejże ustawy.

Nadto, zważywszy na sytuację epidemiologiczną sprawa w postępowaniu odwoławczym została skierowana do rozpoznania i rozstrzygnięcia na posiedzeniu niejawnym, a to zgodnie z art. 15zsz³ ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem (...)19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz. U. z 2020 r., poz. 1842) – w brzmieniu obowiązującym do 2 lipca 2021 roku. Powiadomione o tym strony nie złożyły, na podstawie art. 15zsz³ ust 2, wniosku o przeprowadzenie rozprawy.

Sąd Rejonowy co do zasady prawidłowo ustalił stan faktyczny. Ustalenia te, generalnie nie kwestionowane w apelacji Sąd Okręgowy uznał za własne, co czyniło zbędnym ich ponowne przytaczanie. W szczególności Sąd Rejonowy prawidłowo ustalił, że na poczet należności z umowy pożyczki pozwana spłaciła 6 rat po 689 zł (łącznie 4.134 zł) oraz kwotę 130 zł, z czego po wezwaniu do wykupienia weksla było to 1.508 zł (2 raty po 689 zł i wpłata w wysokości 130 zł), co jednoznacznie wynikało z przedłożonych przez pozwaną dowodów wpłaty korelujących z zestawieniem wpłat sporządzonym przez powódkę przy piśmie procesowym z 3 stycznia 2019 roku (k. 79). Co prawda pozwana przedłożyła 7 dowodów wpłaty po 689 zł, jednak jeden z nich, datowany 8 listopada 2016 roku (k. 71) nie dowodził spłaty spornego długu albowiem pozwana dokonała go na niewłaściwy numer rachunku bankowego, a powódka nie przyznała otrzymania spłaty w tymże zakresie.

W aspekcie zarzutów co do wysokości kwoty spłaconej przez pozwaną, zarzut powódki dotyczący niewłaściwego ustalenia wysokości spłat następujących po wezwaniu do zapłaty weksla był o tyle uzasadniony, że Sąd Rejonowy jakkolwiek prawidłowo ustalił sumę wpłat po wezwaniu do wykupienia weksla (1.378 + 130 zł), to po pomniejszeniu sumy wekslowej (22.071,79 zł) o należność za (...) (1.700 zł), wadliwie ustalił pozostałą różnicę. Wynosić ona bowiem powinna 18.863,79 zł, nie zaś ustalone przez Sąd Rejonowy 18.174,79 zł. Apelacja powódki co do nieprawidłowego zaliczenia spłat na poczet sumy wekslowej była zatem zasadna co do kwoty 689 zł.

Co się natomiast tyczy zasadności zasądzenia od pozwanej prowizji wynoszącej 9.655 zł oraz opłaty w wysokości 1.700 zł za usługę określoną jako (...), to Sąd Okręgowy miał na względzie, że pomimo, iż powódka dochodziła roszczeń z weksla, to spór przeniesiony został na płaszczyznę stosunku podstawowego. Ocena materiału sprawy powinna więc prowadzić do stwierdzenia, czy w ramach stosunku podstawowego istniało roszczenie powódki zabezpieczone wekslem i czy powódka miała w konkretnych okolicznościach faktycznych, z uwagi na treść umowy i deklaracji wekslowej, uprawnienie do wypełnienia weksla na określoną przez siebie kwotę (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 11 marca 2011 r., II CSK 311/10 i z dnia 7 maja 2009 r., IV CSK 549/08 (nie publ.)).

Oceny tego uprawnienia powódki należało zatem dokonać przy uwzględnieniu regulacji art. 6 k.c. 58 k.c., art. 353¹ k.c., 385¹ k.c. i art. 720 k.c., a także art. 36a cytowanej ustawy o kredycie konsumenckim.

Przede wszystkim nie można było pominąć, że z okoliczności sprawy wynikało, iż umowa została zawarta na podstawie wzorca umownego, między przedsiębiorcą zajmującym się zawodowo udzieleniem pożyczek, a osobą fizyczną, która dokonała czynności prawnej w zakresie niezwiązanym bezpośrednio z jej działalnością gospodarczą lub zawodową. Zatem pozwanej przysługiwał status konsumenta w rozumieniu art. 22¹ k.c., co z kolei nakazywało przeprowadzenie oceny prawnej uwzględniającej treść art. 385¹§1 i §4 k.c., zgodnie z którym postanowienia umowy zawieranej z konsumentem nie wiążą go, jeżeli kształtują jego prawa i obowiązki w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy. Nie dotyczy to postanowień określających główne świadczenia stron, w tym cenę lub wynagrodzenie, jeżeli zostały sformułowane w sposób jednoznaczny. Ciężar dowodu, że postanowienie zostało uzgodnione indywidualnie, spoczywa na tym, kto się na to powołuje. Te zaś elementy umowy skutkujące naliczeniem dodatkowych kosztów, które nie mogły być rozpatrywane pod kątem ich abuzywności, podlegały natomiast ocenie w świetle art. 58§2 k.c., to jest co do ich zgodności z zasadami współżycia społecznego, w tym w aspekcie ekwiwalentności wzajemnych świadczeń.

Nadto istotnym była też regulacja art. 36a u. k. k. konsumenckim określająca maksymalne pozaodsetkowe koszty kredytu konsumenckiego (a więc także i pożyczki udzielanej konsumentowi przez przedsiębiorcę). Dokonując jej wykładni uznać należało, że przepis ten ma w głównej mierze charakter ochronny. Stanowi zabezpieczenie przed nakładaniem na konsumentów nadmiernych obowiązków finansowych. Jego wprowadzenie do systemu prawa nie oznacza automatycznego przyznania przedsiębiorcom uprawnienia do naliczania pozaodsetkowych kosztów kredytu konsumenckiego do wysokości określonej tym przepisem. W konsekwencji sam fakt, że żądana z omawianego tytułu kwota nie przekracza górnej granicy określonej w tym przepisie, nie przesądza o zasadności obciążenia nią konsumenta. Przedsiębiorca domagający się pozaodsetkowych kosztów kredytu konsumenckiego powinien zatem wskazać na zindywidualizowane okoliczności usprawiedliwiające naliczenie tychże kosztów w żądanej wysokości. Czym innym jest bowiem uprawnienie do naliczania określonych kosztów (jako takie), a czym innym faktyczne wykazanie konieczności poniesienia tych kosztów, jako warunku zawarcia umowy z konsumentem na zasadach uczciwego obrotu.

W tym aspekcie, także w orzecznictwie europejskim wyjaśniono, że określenie w prawie krajowym maksymalnego pułapu pozaodsetkowych kosztów kredytu konsumenckiego nie wyłącza z zakresu kontroli sądowej kosztów naliczonych w granicach nie przekraczających tego pułapu. Dokonując takiej kontroli należy mieć na względzie, czy konsument przyjąłby takie obowiązki w drodze negocjacji indywidualnych; konsument wiedział co się składa na pozaodsetkowe koszty, tak kwotowo jak i co do podstaw ich wyliczenia należności (jaki był charakter kosztów i usług, które koszty porywają); konsument nie był wprowadzony w błąd (czy zapisy umowne pozwalały na ocenę, czy pozaodsetkowe koszty kredytu nie pokrywają się wzajemnie, nie „zachodzą” na siebie); pozaodsetkowe koszty są ekwiwalentne (proporcjonalne) do świadczeń uzyskiwanych przez konsumenta w związku z pozyskaniem pożyczki od pożyczkodawcy i jej obsługą przez pożyczkodawcę (por. Wyrok Trybunału Sprawiedliwości z 3 września 2020 roku w sprawie C-84/19).

W tym ostatnim aspekcie pozwana zarzucała, że sporna prowizja wynosząca 9.655 zł nie miała żadnego przełożenia na możliwe rzeczywiste koszty obsługi pożyczki.

Zważywszy na ten zarzut, przy uwzględnieniu wysokości prowizji w relacji do kapitału pożyczki, obowiązkiem powódki było zatem przedstawienie wiarygodnego materiału pozwalającego na ocenę zasadności wygenerowania kosztów na takim właśnie poziomie, względnie wiarygodnego uzasadnienia naliczenia wynagrodzenia (o ile była nim sporna prowizja), w takiej właśnie wysokości. Co więcej, wobec wypowiedzenia umowy przed upływem okresu kredytowania, powódka powinna była też wskazać podstawy dla których pomimo postawienia pożyczki w stan wcześniejszej wymagalności, powódka mogła żądać prowizji w takiej samej wysokości jak przy terminowym wykonywaniu swoich

obowiązków przez pożyczkobiorcę. Konkludując - powódka zobowiązana była wykazać, że żądana prowizja nie była należnością ustaloną dowolnie, z uwzględnieniem jedynie górnej granicy kosztów określonej w art. 36a u.k.k.

Powódka z obowiązku tego się nie wywiązała, a jej argumentacja ograniczyła się w istocie do twierdzeń odnośnie działania w granicach art. 36a u.k.k. co – jak już wskazano – nie było wystarczające.

Wypełnienie weksla w zakresie kwoty 9.655 zł było zatem nieuzasadnione, albowiem postanowienie wzorca umownego w tym zakresie nie poddawało się pozytywnej weryfikacji w świetle art. 385¹ i nast. k.c..

Trafnie ocenił natomiast Sąd Rejonowy niezasadność żądania opłaty z tytułu usługi (...). Niezależnie od argumentacji wskazanej przez Sąd Rejonowy i podzielanej przez Sąd Okręgowy, dodatkowo wskazać należy, że żądana przez powódkę za opisane usługi opłata jawiła się jako oczywiście nieekwiwalentna w stosunku do zaoferowanych pozwanej świadczeń. Trudno też mówić o „bezpłatności” odroczenia terminu płatności dwóch rat i obniżenia wysokości czterech z nich, skoro wiązało się to z koniecznością poniesienia opłaty w wysokości blisko 15% kwoty kapitału pożyczki i to niezależnie od faktu ewentualnego skorzystania z modyfikacji warunków spłaty zobowiązania.

Konkludując, na datę orzekania przez Sąd Okręgowy powódka uprawniona była do wystawienia weksla do kwoty 9.208,79 zł. Na podstawie umowy powódka mogła bowiem zasadnie żądać kwoty 13.449 zł obejmującej kapitał w wysokości 11.500 zł oraz niekwestionowane w postępowaniu odwoławczym: opłatę przygotowawczą w wysokości 129 zł i odsetki kapitałowe wynoszące łącznie 1.820 zł (zestawienie k. 68). Na poczet zadłużenia pozwana uiściła łącznie 4.264 zł, a zatem pozostała różnica wynosiła 9.185 zł. Do tej różnicy doliczyć należało należność z tytułu także niekwestionowanych w postępowaniu odwoławczym skapitalizowanych odsetek za opóźnienie wynoszących 23,79 zł.

Z tych też względów na podstawie art. 386§1 k.p.c. przy uwzględnieniu regulacji art. 347 k.p.c. Sąd Okręgowy zmienił zaskarżony wyrok w punktach 1 i 2.

Apelacja pozwanej okazała się zatem zasadna w całości, a apelacja powódki co do kwoty 689 zł. W pozostałej części apelacja powódki podlegała więc oddaleniu z mocy art. 385 k.p.c.

W zakresie rozstrzygnięcia o kosztach stron w postępowaniu pierwszoinstancyjnym to zasadnym było ich wzajemne zniesienie, skoro powódka utrzymała się ze swoim żądaniem w 44%, a poniesione przez nią koszty były wyższe od kosztów pozwanej jedynie o wartość opłaty od pozwu. Dlatego też na podstawie art. 386§1 k.p.c. w zw. z art. 347 k.p.c. Sąd Okręgowy zmienił wyrok Sądu Rejonowego w punkcie 4.

Wobec takiego rozstrzygnięcia o kosztach stron i zważywszy na treść art. 22³ ust 1 ustawy z 6 lipca 1982 roku o radcach prawnych (Dz. U. z 2020 r., poz. 75) Sąd Okręgowy nie korygował zawartego w punkcie 3 wyroku rozstrzygnięcia Sądu Rejonowego w przedmiocie należnych pełnomocnikowi od Skarbu Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej świadczonej pozwanej z urzędu w postępowaniu pierwszoinstancyjnym.

Co się tyczy kosztów postępowania odwoławczego, to pełnomocnik pozwanej z urzędu wniósł o ich „zasądzenie”. Wniosek taki nie mógł być uznany za wniosek o przyznanie kosztów nieopłaconej pomocy prawnej od Skarbu Państwa, nadto nie zawierał oświadczenia, że należna pełnomocnikowi opłata nie została zapłacona w całości lub w części, czego wymaga §3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 3 października 2016 roku w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego z urzędu (Dz. U. z 2019 r., poz. 68).

Koszty stron w postępowaniu odwoławczym podlegały zatem rozliczeniu na zasadach ogólnych, przy uwzględnieniu art. 100 k.p.c. zważywszy na zakres uwzględnienia każdej z apelacji i wniosków pełnomocników o przyznanie kosztów w tym zakresie.

Apelacja pozwanej okazała się zasadna w całości, natomiast apelacja powódki w 27 % (co do 689 zł z 2.519 zł). Fachowy pełnomocnik pozwanej nie złożył przy tym wniosku o przyznanie lub zasądzenie kosztów postępowania odwoławczego z apelacji powódki.

Z apelacji pozwanej zasądzeniu od powódki na rzecz pozwanej podlegały zatem wszystkie koszty związane z popieraniem tego środka zaskarżenia, a więc kwoty 1.800 zł, stanowiąca wynagrodzenie pełnomocnika w stawce minimalnej odpowiedniej do wartości przedmiotu zaskarżenia i ustalonej na podstawie §2 ust. 4 w zw. z §10 ust 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. z 2018 r., poz. 265).

Apelacja powódki okazała się zasadna w 27% przy braku wniosku pełnomocnika pozwanej o przyznanie od Skarbu Państwa lub zasądzenie od przeciwnika kosztów postępowania odwoławczego z apelacji powódki. Rozliczeniu w ramach tej apelacji podlegały zatem jedynie koszty poniesione przez powódkę. Było to łącznie 576 zł, obejmujące opłatę od apelacji w wysokości 126 zł oraz 450 zł z tytułu wynagrodzenia pełnomocnika w stawce minimalnej odpowiedniej do wartości przedmiotu zaskarżenia i ustalonej na podstawie §2 pkt 3 w zw. z §10 ust 1 pkt 1 cytowanego rozporządzenia w sprawie opłat za czynności radców prawnych. Na rzecz powódki od pozwanej zasądzeniu podlegało zatem 155 zł ($576 * 0,27$).

Bilansując koszty postępowania z obu apelacji Sąd Okręgowy zasądził na rzecz pozwanej od powódki 1.645 zł (1.800 – 155), jak w punkcie 3 wyroku.

Rozstrzygnięcie o nieuiszczonych kosztach sądowych w postępowaniu odwoławczym, obejmujących opłatę od apelacji, od ponoszenia której powódka była zwolniona, znajdowało natomiast uzasadnienie w art. 113 ust 1 ustawy z 28 lipca 2005 roku o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. z 2020 r., poz 755) w zw. z art. 98 k.p.c.

SSO Beata Majewska – Czajkowska SSO Marcin Rak SSO Roman Troll